

נסיונו של מ"מ

הנושאים אשר ברצוני להעלות ברשימה זו אולי אינם קשורים ביניהם בקשר מתודי; בטוח אני שמומחי הדרכה לא היו כורכים אותם ביחד. בכל זאת, לגבי קשורים נושאים אלה בקשר הדוק: כולם העסיקו אותי בתור מפקד מחלקה. ואם העסיקו אותי — בטוח אני שהם מעסיקים גם מפקדי מחלקות אחרים. איני מתכוון, הלילה, להרעיש עולמות בחידושים ובתגליות. אני מעלה את הדברים רק משום שהופתעתי מהשפעתה החמורה של השיכחה הנובעת מחוסר תרגול.

התקפה על מצד

אפשר לתרגל את הכוח בשיטה של "תרגולת קרב" מיוחדת יעל מנת להביא למכסימום תיאום ודיוק בפעולות הפריצה והטהור ליעדים.

כל אחד מן המצדים נתקף ע"י כוח בגודל של מחלקה אחת; לכל מחלקה מצורפת חולית חבלנים. הרתק יהיה מורכב מכיתת רובאים, וכיתת הנשק המחתלקת, ויהיה בפיקודו של סמל המחלקה. כוח שני, כיתה רובאית אשר אליה יסופחו החבלנים נושאי הבאנגלור, ישמש לתפקידי פריצת התיל והחסימה. הכיתה השלישית תסתער על המצד ותטח אותו.

אם תהיה זו התקפת-יום (ובמקרה זה אין להניח שהכוחות הפורצים והמטהרים יוכלו לבצע את תפקידם ללא התגלות), תפתח ההתקפה בהנחתת מלוא עצמת אש של הרתק על המצד, כשהמרגמה הקלה מנחיתה עליו עשן. בזווית רחבה ביחס לקו האש של חיפוי זה, נע ההלם כשכיתת הפריצה שבראשו פורצת את התיל, מפנה מכשולים אחרים ומנטרלת את סביבת המצד ע"י אש נשק קל מטולים ומטעני חבלה. הכוח המטהר יעבור דרך הכיתה הפורצת ובאבטחתה לביצוע תפקידו הוא.

לאחר הכיבוש משפרים החבלנים את הפריצה,

המצד — עמדת בטון עם כיסוי ראש ובונקר — הנו טיפוס מסוים של מגן — מתחם מאורגן להגנה. בדרך כלל לא יימצא מצד בודד, אלא בסביבתו תהיינה שוחות נשק ומצדים אחרים, שיהיו מוגנים ע"י גדרות תיל ומוקשים. מאורגנים לסיוע הדדי, ומכוונים את עצמת אשם אל שטחי הריגה מתוכננים מראש.

מן הראוי להדגיש אחדים מן הגורמים שיש להם חשיבות רבה בעת ביצוע התקפה על יעד כזה:

א. הכוח התוקף חייב לכלול חבלנים, מאומנים להפעלת באנגלור, מטעני חבלה, להביור וכד'.
ב. כדי לודא את הצלחת הפעולה מן הראוי שהתקפה תערך במחפה חשכה או עשן.

ג. המקלעים המוצבים בסיוע חייבים להיות מוכנים להפעלה כשהם מכוונים על קוים קבועים ומוכנים להפעלה אל אשנבי הירי של המצד ואל השוחות שבסביבתו. אש זו תופעל במקרה והי כוח התוקף איבד את האפתעה; הקוים הקבועים חיוניים לירי לילה ודרך מחפה העשן.

ד. הכוח התוקף צריך להיות מצויד במטולי נ"ט, אשר צוותיהם יהיו מאומנים במיוחד לפגיעה באשנבי יריה.

ה. ההתקפה על המצדים שבמערך צריכה להתנהל באורח בר-זמני כדי לשבור את הסיוע ההדדי שלהם.

ו. כיון שהתקפה כזו תהיה כמעט ללא יוצא מן הכלל, התקפה יזומה, מן הראוי לבצע חזרה מקיפה על יעד דומה.

לקראת התקפה על מערכת מצדים — דרוש לתרגל גל את הכוח כולו.

להיות מיושמים באימון המתקדם. הכיתה המובילה — כיתת החוד, חייבת להיות מאורגנת מראש לתצפית היקפית אשר תבוצע על פי פקודה פשוטה: "תצפית!" גם מפקד המחלקה אינו פטור ממשימה זו של תצפית; הוא חייב לסקור בקביעות את השטח שלפני כיתת החוד. בזמנים בהם עסוק הוא בדברים אחרים, יופקד הרץ על משימה זו, וחובתו היא להפנות את תשומת לב מפקדו לכל אירוע חשוב. אם הכוח המתקדם נתקל בצלף אויב — נכנס הוא מיד לתהליך של איכון אויב, אשר נעזר בעיקר בשיטת תך וצליף (אשר נקראה לפני "משק ונפץ").

השימוש באש לגישוש מנצל את העובדה ש"אש מושכת אש" בשדה הקרב. המפקד יטיב לעשות אם ינצל קלעים טובים, או צלפים, כדי לירות על מקומות חשודים — כששאר אנשי המחלקה צופים ומאזינים. תנועה או החשפות, שמגמתה למשוך אש אויב, מתבצעת על ידי קפיצות קרב של רובאים ממחסה למחסה. תנועה מסוג כזה מגרה את האויב לפתוח באש, ופותחת פתח לאיכונו לקראת השמדתו. לצורך תנועה כזו, כדאי לעתים לשלוח גששים קדימה.

במחלקה שלי פיתחנו סדרה של תרגולות כיתתיות שתכליתן לסייע באיכון האויב.

רובאי הכיתה, תופסים מיד מחסה כאשר יורים עליהם אש יעילה (אבל אינם עושים זאת כאשר נש-מצות יריות סתם). מהמחסה זוחל הרובאי מיד לעמדת אש — דבר זה שומר על התקפיותו. מעמדה זו פותח הוא באש כאשר הוא רואה מטרה — פעיית לוח זאת מקיימת מוראל גבוה. רק מפקד הכיתה רשאי לתת פקודה "פול!", ורק הוא רשאי לתת פקודה "חדל!". ע"י תרגול מתאים אפשר לודא שאיש מאנשי הכיתה לא יתפוס מחסה כאשר "נדמה לו" שהוא שומע "יריות מעל הראש", אשר נורו מהיכן שהוא.

תרגולת אחרת נועדה לאיכון צלף אויב. לפקודה "תצפית!" כל רובאי בכיתה צופה על גורתו. לפקודה "צלף!" — הקלעים המצטיינים של הכיתה, שנקבעו מראש, יורים אש מגששת. "זווה!" — לפקודה זאת קופץ הרובאי הקיצוני לעמדה אגפית.

והמחלקה מתארגנת מחדש בסביבת המצד הכבוש. אף שתוך כדי כתיבה נראית התקפה כזאת כתרגולת קלה ביותר, יודע כל אחד מאתנו שבמציאות כרוך ביצועה בקשיים לא מועטים. עלולה להתעורר, אי-פוא, השאלה, אם לא כדאי להקצות להתקפה זו טנקים אשר בתותחיהם יוכלו לסייע מקרוב לכוח הרגלי. אין ספק שסיוע כזה יקל במידה רבה את מלאכת הרגלים. אולם, מכיון שלא תמיד יהיו תחת היד טנקים שנתן יהיה להקצותם להתקפה זו, ומכיון שבעבר, התקפת מצד שבוצעה באורח שתואר לעיל הוכתרה בהצלחה, גם ללא סיוע של טנקים — אסור לנו להתנות התקפה על מצד בהקצבת טנקים לסיוע.

המחלקה חייבת איפוא, לתרגל כיבוש מצד, בכוחותיה היא. מפקד המחלקה יזכור שהצלחת מחלקתו במבצע כזה, תהיה תלויה במידה רבה בארגון הפנימי שיערך בתוך המחלקה לקראת ההתקפה; והמפקד הממונה, לפני שיאשר את תכניתו של המ"מ, מן הראוי שיבדוק אותה לאור הגורמים שנמנו לעיל.

איכון האויב

עד כמה שנשמע הדבר מוזר, עובדה היא, כי הכרח לאכזר את האויב בטרם ניתן לערוך תכנית להשמדתו. איכון האויב הוא נושא שקל לדבר עליו, אולם קשה לבצעו; ועיקר הקושי נובע ממיעוט תשומת הלב שניתנה לתרגול המחלקה במשימה זאת. בתרגילים לאיכון האויב, קורה לעתים קרובות שמהנהל התרגיל מצביע — בצורה ישירה או עקיפה על מקומו של האויב; בידודה הקרב, קבלת הפנים היחידה שהרגלים יזכו לה, תהיה צרורות כדורים, הנורים ממקומות נעלמים.

הכשרת המחלקה באיכון האויב, מתבססת אי-פוא, על עקרון כפול: מצד אחד, גרוי האויב ליריה, ומצד שני, האזנה

וצפיה מתמידות. באופן מעשי מתבצע הדבר ע"י תצפית (עין ואוזן) מתמדת, אש מגששת שלנו, ותנועת תינו — כולל תנועה שנועדה במיוחד למשיכת אש האויב.

נושאים אלה זוכים אמנם לתשומת לב נכבדה, באימון הפרט. אולם כדאי לראות כיצד צריכים הם

„התקדם!“ — חוליה רובאית נעה קדימה בחיפוי המקלע. כמגמת תנועת החוליה הרובאית, אשר תהיה בכיוון התנועה של המחלקה, יבחר תואי קרוב אשר נוח להגיע אליו.

במשך כל הזמן הזה — אשר בו מתבצעים תרגולי איכון האויב — צופה מפקד המחלקה לעומק הגזרה, ומנסה לאתר מקומות אפשריים להמצאות האויב. לעתים קרובות יקל מפקד המחלקה על איכון הצלף, אם יצטרף אל כיתת החוד עם אחד מצלפי המחלקה.

אימון ריאלי של המחלקה

מן הראוי הוא שאימון המחלקה יתוכנן כתשובה לשאלה: מה עשויים להיות תפקידיה של המחלקה בשעת קרב? שתיים ממשימותיה של המחלקה הצגתי בראשית הרשימה. אולם תשובה שלמה לשאלה — אשר בעקבותיה נוכל לארגן אימון ותרגול שיכשירו את המחלקה ליעודה — לא נוכל לתת ללא הערכה מתאימה של תנאי הקרב. רק הערכה כזאת תוכל לתת לנו נתונים מספיקים לעריכת תכנית אימונים אפקטיבית, אשר בעזרתה נוכל להכשיר את המחלקה לתפקידיה, בהתאם לסדר חשיבותם.

פרט לפטרולים (במובן הרחב של המלה), לרוב תהיה המחלקה חלק מכוח גדול יותר. עובדה זאת אין בה כדי לבטל את משימות המחלקה שעליהם רוצה אני להצביע. ההיפך הוא הנכון: תודות לכוח-רה של המחלקה לבצע משימות אלו, יכולה היא לקחת

חלק בפעולת יחידה גדולה יותר. המחלקה — גם אם פועלת היא במסגרת פלוגה, גדוד, או אף חטיבה — נשארת יחידה טקטית נפרדת, ומכאן ברור שאימונה צריך להיות מכוון לביסוס תכונותיה כיחידה טקטית נפרדת. יחד עם זאת ברור שבכל נושא ונושא מאימון המת-

לקה חייבים מדריכי האימון לראות לנגד עיניהם הן את הפעולה השלמה הנערכת על ידי המסגרת הגדולה יותר, אשר בה פועלת המחלקה, והן את תגובותיו של האויב בעת ההתמודדות. המשימה החשובה ביותר אשר נועדה למחלקת הרגלים בעת התקפה, היא משימת ההסתערות. יהיה

היקף ההתקפה רחב כאשר יהיה, המפתח להצלחה בה, יהיה תמיד בהסתערות; מכאן, שאת חלק הארי מן הזמן המוקצב לאימון המחלקה יש להקדיש לתרגול ההסתערות. ההסתערות יכולות להיות יזומות או הסתערויות פתע; ואף שכל אחד מסוגי ההסתערות דורש אימון נפרד, לכולן נקודות משותפות רבות:

- א. הערכות המחלקה, והתמקמות נכונה של המ"מ.
- ב. ירי תוך כדי תנועה — מהמותן ומהכתף — בכל כלי הנשק המחלקתיים.
- ג. ניצול תכליתי של דימון ודרג"ט.
- ד. סיוע של כלי הנשק המחלקתיים.
- ה. משמעת אש — האש תבוקר ע"י המ"מ והמ"כים.
- ו. טהור מוצב האויב לעומקו.
- ז. ניצול תכליתי של פני הקרקע להתקרבות מכסימלית אל האויב. (מתוך התחשבות בגורם זה עלולה ההסתערות בשטח הררי להיות אפילו חזיתית!).
- ח. התאמת קצב האש של הנשק המסייע למידת התנגדותו של האויב.
- בכל תרגילי ההסתערות יש לחזור ולהדגיש נקודות אלה, כדי שבסופו של דבר יוכל המ"מ להסתער בראש מחלקתו על פי פקודה קצרה שתכלול חמש נקודות בלבד:

- מקום האויב
- נקודת ההסתערות
- סימנים מוסכמים
- סדר התנועה
- „אחרי!“

משימות נוספות אשר לביצוען נועדה המחלקה יהיו: במסגרת הפלוגה — התקפה חזיתית והתקפת איגוף; התקפה על אי התנגדות בודד — מצד חניון טנקים; ובקרב התקלות — תפקידי סיור. כן בכושרה של המחלקה לפעול כחדירה קצרת טווח בין מוצבי האויב, לעורפו, כדי לסייע משם להתקפת הכוח העיקרי. בפעולת הסתננות מחלקתית מסוג זה, מגיעה הטקטיקה הזעירה לשיא ביטויה.

(סוף בעמ' 72)

